

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Henryk Kiepusa – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Ewa Staniszevska – Zastępcą Dyrektora Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym e-mail: ewa.staniszevska@men.gov.pl Elżbieta Wysokińska – radca generalny w Departamencie Współpracy z Samorządem Terytorialnym e-mail: elzbieta.wysokinska@men.gov.pl tel. (22) 34 74 458	Data sporządzenia 20.03.2025 r. Źródło: Inne Nr w wykazie prac UD 199
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw jest podniesienie prestiżu zawodu nauczyciela przez zapewnienie nauczycielom korzystniejszych niż obecnie rozwiązań zawartych w pragmatyce zawodowej nauczycieli, w szczególności w zakresie wynagradzania, czasu pracy i ochrony stosunku pracy. Ponadto zachodzi potrzeba doprecyzowania niektórych przepisów pragmatyki zawodowej w celu wyeliminowania przypadków ich niewłaściwego stosowania.

W związku z wnioskami kierowanymi do Ministra Edukacji przez nauczycielskie organizacje związkowe i inne środowiska oświatowe o zmianę niektórych rozwiązań zawartych w pragmatyce zawodowej nauczycieli zarządzeniem Ministra Edukacji z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli (Dz. Urz. ME poz. 32) został powołany Zespół do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli, zwany dalej „Zespołem”. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.) oraz ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949). Zgodnie z § 3 ww. zarządzenia zadaniem Zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie pragmatyki zawodowej nauczycieli, w szczególności w zakresie wynagradzania, awansu zawodowego, oceny pracy, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności dyscyplinarnej, a także rozwiązań w zakresie uprawnień do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

W ramach prac Zespołu postulowano w szczególności o:

- 1) ujednolicenie rozwiązań w zakresie nagrody jubileuszowej przysługującej nauczycielom z rozwiązaniami przewidzianymi dla pracowników samorządowych, w tym pracowników administracji i obsługi szkół. Regulacje dotyczące nagród jubileuszowych dla pracowników samorządowych są korzystniejsze niż analogiczne regulacje określone dla nauczycieli. Nauczyciele za 40 lat pracy otrzymują nagrodę jubileuszową w wysokości 250% wynagrodzenia miesięcznego, natomiast pracownikowi samorządowemu po 40 latach pracy przysługuje nagroda jubileuszowa w wysokości 300% wynagrodzenia miesięcznego. W przypadku nauczycieli, nagroda jubileuszowa za 40 lat pracy jest ostatnią nagrodą jubileuszową, natomiast pracownikom samorządowym przysługuje nagroda jubileuszowa również po 45 latach pracy w wysokości 400% wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) ujednolicenie rozwiązań w zakresie odpraw emerytalno-rentowych nauczycieli z rozwiązaniami

przewidzianymi dla pracowników samorządowych, w tym pracowników administracji i obsługi szkół. Obecnie odprawy emerytalno-rentowe, które otrzymują pracownicy administracji i obsługi szkół, są korzystniejsze niż odprawy przewidziane dla nauczycieli;

- 3) ujednolicenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, w związku z tym że obecne zróżnicowanie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pomiędzy tymi stanowiskami nie znajduje uzasadnienia, a ponadto powoduje poczucie niesprawiedliwości wśród nauczycieli praktycznej nauki zawodu i jest źródłem problemów szkół z pozyskiwaniem do pracy tych nauczycieli;
- 4) uregulowanie w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Karta Nauczyciela”, przypadków, w których nauczyciel zachowuje albo traci prawo do wynagrodzenia za przydzielone ale niezrealizowane godziny ponadwymiarowe, oraz określenie sposobu ustalania liczby godzin ponadwymiarowych w tygodniach, w których przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela lub dni ustawowo wolne od pracy, oraz w tygodniach, w których zajęcia rozpoczynają się lub kończą w środku tygodnia. Obecnie kwestię ustalania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe dla nauczycieli szkół prowadzonych przez organy administracji rządowej reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez organy administracji rządowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1289). Brak jest w tym zakresie analogicznych regulacji w stosunku do nauczycieli szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Taki stan powoduje rozbieżności interpretacyjne w jednostkach samorządu terytorialnego w odniesieniu do indywidualnych stanów faktycznych. Obecnie praktyka w zakresie ustalania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe jest bardzo różna w kraju i wymaga ujednolicenia, bowiem powoduje liczne spory sądowe, a także rodzi poczucie braku pewności prawa i poczucie niesprawiedliwości wśród nauczycieli;
- 5) wyeliminowanie przypadków przydzielania nauczycielom zastępstw za nieobecnych nauczycieli do realizacji w czasie, w którym powinni oni realizować zajęcia w ramach obowiązującego ich tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. W praktyce dyrektorzy szkół, w celach oszczędnościowych, organizują doraźne zastępstwa w niewłaściwy sposób, przydzielając nauczycielom zajęcia w zastępstwie za nieobecnego nauczyciela do realizacji w czasie, w którym powinni oni realizować zajęcia w ramach obowiązującego ich tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Dotyczy to w szczególności nauczycieli bibliotekarzy bibliotek szkolnych i nauczycieli specjalistów: pedagogów, psychologów i logopedów. Zastępstwa zorganizowane w ten sposób kolidują z podstawowymi zadaniami nauczycieli na zajmowanych przez nich stanowiskach, dezorganizują ich pracę, a nauczyciele, którym przydzielono w ten sposób zastępstwa, nie otrzymują z tego tytułu dodatkowego wynagrodzenia;
- 6) umożliwienie nauczycielom, którym do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową. Obecnie nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury uniemożliwia nauczycielom skorzystanie z urlopu dla poratowania zdrowia, mimo że nie zamierzają oni korzystać z uprawnień do emerytury przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego;
- 7) skrócenie do jednego roku szkolnego okresu zatrudnienia nauczyciela początkującego posiadającego wymagane kwalifikacje na podstawie umowy o pracę na czas określony – zmiana ta ma na celu zachęcenie młodych absolwentów studiów do podejmowania pracy w zawodzie nauczyciela, umożliwiając wcześniejszą niż obecnie stabilizację zatrudnienia;
- 8) wzmocnienie roli mentora przydzielanego nauczycielowi odbywającemu przygotowanie do zawodu nauczyciela, co pozytywnie wpłynie na jakość wsparcia udzielanego nauczycielowi przez mentora;
- 9) doprecyzowanie art. 6a ust. 8a pkt 9 ustawy – Karta Nauczyciela przez wskazanie, że uzasadnienie oceny pracy powinno zawierać uzasadnienie przyznania danej liczby punktów w odniesieniu do każdego z kryteriów oceny pracy nauczyciela;
- 10) uregulowanie w ustawie – Karta Nauczyciela kwestii ochrony przedemerytalnej w jednolity sposób dla nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania i nauczycieli zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Zgodnie bowiem z dotychczasowym orzecnictwem sądów pracy art. 39 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, z późn. zm.) reguluje

wyłącznie zakaz wypowiedziania umów o pracę i nie ma zastosowania do nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania. Taki stan rodzi zarzuty nieuzasadnionego różnicowania sytuacji prawnej nauczycieli ze względu na podstawę ich zatrudnienia, tj. umowę o pracę lub mianowanie;

- 11) wyłączenie możliwości delegowania przez wojewodów na kuratorów oświaty zadań związanych z powoływaniem komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli, powoływaniem i nadzorowaniem rzeczników dyscyplinarnych oraz innych zadań wojewodów określonych w rozdziale 10 ustawy – Karta Nauczyciela, dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. W powszechnym odczuciu równoczesne wykonywanie funkcji organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami oraz funkcji przypisanych organowi, przy którym działa komisja dyscyplinarna, budzi wątpliwości co do obiektywizmu takiego organu. Ponadto wykonywanie przez kuratorów oświaty zadań dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli utrudnia realizację ich ustawowych zadań;
- 12) rozszerzenie grupy nauczycieli uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego na wszystkie grupy nauczycieli podlegających przepisom ustawy – Karta Nauczyciela. Obecnie do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego są uprawnieni nauczyciele większości jednostek systemu oświaty, którzy spełniają warunki określone w art. 4 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 245, z późn. zm.). Do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego nie są jednak uprawnieni nauczyciele wszystkich placówek. Uprawnienia do tego świadczenia nie posiadają nauczyciele publicznych i niepublicznych placówek oświatowo-wychowawczych, centrów kształcenia zawodowego oraz branżowych centrów umiejętności, placówek artystycznych, bibliotek pedagogicznych, placówek doskonalenia nauczycieli i kolegiów pracowników służb społecznych, a także nauczyciele zatrudnieni w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich działających na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978, z późn. zm.). W wymienionych placówkach jest zatrudnionych zaledwie 1,3 tys. nauczycieli, którzy na podstawie projektowanej zmiany nabędą uprawnienia do świadczenia kompensacyjnego. Nauczyciele tych placówek wykonują pracę o takim samym charakterze, jak nauczyciele jednostek systemu oświaty, którzy są uprawnieni do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. Obecne zróżnicowanie w zakresie uprawnienia do tego świadczenia nie znajduje uzasadnienia, a ponadto powoduje poczucie niesprawiedliwości wśród nauczycieli.

Niezbędne jest również doprecyzowanie niektórych przepisów ustawy – Karta Nauczyciela, tak aby nie rodziły one wątpliwości interpretacyjnych lub trudności w stosowaniu. Kwestie wymagające doprecyzowania były zgłaszane w szczególności przez Państwową Inspekcję Pracy, dyrektorów szkół, związki zawodowe zrzeszające nauczycieli i inne podmioty zainteresowane sprawami oświaty.

W projekcie ustawy uwzględniono postulaty jednostek samorządu terytorialnego o przywrócenie możliwości przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektora szkoły lub placówki na kolejny okres wymieniony w art. 63 ust. 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo oświatowe”, co ułatwi obsadzanie tych stanowisk.

Proponuje się również rozszerzenie źródeł danych o absolwentach szkół ponadpodstawowych wykorzystywanych do prowadzenia monitoringu karier absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych (art. 26b ustawy – Prawo oświatowe) w celu zwiększenia efektywności działań doradców zawodowych.

Zachodzi również konieczność dokonania zmian w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 152, z późn. zm.):

- 1) w związku z tym, że planuje się, aby z dniem 1 września 2025 r. dotychczasowy przedmiot wychowanie do życia w rodzinie został zastąpiony przedmiotem edukacja zdrowotna, konieczne jest dostosowanie w tym zakresie przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej w ten sposób, że w bazie danych systemu informacji oświatowej, zwanej dalej „bazą danych SIO”, zamiast danych o uczniach uczestniczących w zajęciach wychowania do życia w rodzinie będą gromadzone dane o uczniach uczestniczących w zajęciach edukacji zdrowotnej;
- 2) w celu prowadzenia polityki oświatowej państwa, monitorowania zatrudnienia nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych oraz innych jednostkach wykonujących zadania z zakresu oświaty, a także w

celach statystycznych, planuje się pozyskiwanie do bazy danych SIO, z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, informacji, że dany nauczyciel korzysta ze świadczenia emerytalnego, wraz z datą, od kiedy to świadczenie jest pobierane;

- 3) zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, podmioty zobowiązane do przekazywania danych do bazy danych SIO przekazują dane w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana w stanie faktycznym, z wyjątkiem tych danych, dla których zostały określone inne terminy ich przekazywania do bazy danych SIO w przepisach wydanych na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej. Z uwagi na konieczność poprawy funkcjonowania systemu informacji oświatowej, w tym jakości pracy w tym systemie na początku każdego roku szkolnego, kiedy najwięcej użytkowników jest zalogowanych jednocześnie w systemie i przekazywana jest duża ilość danych do bazy danych SIO, proponuje się dodanie możliwości przekazywania przez szkoły i placówki oświatowe danych w zakresie przypisania ucznia do oddziału, do którego ten uczeń będzie uczęszczał w kolejnym roku szkolnym, w okresie ferii letnich poprzedzających ten rok szkolny;
- 4) zważywszy na możliwość przejmowania przez jednostki obsługujące, o których mowa w art. 10b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.), art. 6b ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107, z późn. zm.) lub art. 8d ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, z późn. zm.), takie jak centra usług wspólnych, części zadań i obowiązków szkół i placówek oświatowych, zasadne jest umożliwienie dyrektorom szkół i placówek oświatowych udzielania upoważnienia i przyznawania danych dostępowych do bazy danych SIO w zakresie zbioru danych nauczyciela i zbioru danych tej szkoły i placówki oświatowej, kierownikowi jednostki obsługującej lub pracownikowi albo pracownikom tych jednostek, uprzednio upoważnionym przez ich kierowników, w związku z czym osoby te będą mogły przekazywać dane do bazy danych SIO danej szkoły lub placówki oświatowej;
- 5) zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1544, z późn. zm.) konieczna jest integracja systemu informacji oświatowej z węzłem krajowym. W związku z tym zachodzi potrzeba umożliwienia uzyskania dostępu i uwierzytelnienia wniosku o przyznanie danych dostępowych do bazy danych SIO z wykorzystaniem węzła krajowego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie następujących rozwiązań w ustawie – Karta Nauczyciela:

- 1) rozszerzenie uprawnień nauczycieli w zakresie nagrody jubileuszowej – wysokość nagrody za 40 lat pracy proponuje się podwyższyć z 250% do 300% wynagrodzenia miesięcznego. Ponadto proponuje się wprowadzenie nagrody jubileuszowej dla nauczycieli za 45 lat pracy w wysokości 400% wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) korzystniejsze ukształtowanie odpraw przysługujących nauczycielom w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne – proponuje się, aby w tych przypadkach nauczycielowi przysługiwała jednorazowa odprawa w wysokości: dwumiesięcznego wynagrodzenia – po 10 latach pracy, trzymiesięcznego wynagrodzenia – po 15 latach pracy, sześciomiesięcznego wynagrodzenia – po 20 latach pracy;
- 3) ujednolicenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe – proponuje się aby obydwie grupy nauczycieli obowiązywał taki sam tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, tj. 18 godzin tygodniowo;
- 4) uregulowanie w ustawie – Karta Nauczyciela przypadków, w których nauczyciel zachowuje albo traci prawo do wynagrodzenia za przydzielone ale niezrealizowane godziny ponadwymiarowe, oraz uregulowanie w jednolity sposób dla nauczycieli szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej sposobu ustalania liczby godzin ponadwymiarowych w tygodniach, w których

przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela lub dni ustawowo wolne od pracy, oraz w tygodniach, w których zajęcia rozpoczynają się lub kończą w środku tygodnia. Proponuje się, aby co do zasady, wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe przysługiwało za zrealizowane godziny zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych. Od tej zasady zostały przewidziane jednak wyjątki, zgodnie z którymi nauczyciel otrzyma wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe, mimo że w danym tygodniu nie zrealizował zajęć przydzielonych w arkuszu organizacyjnym szkoły. Wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe będzie przysługiwało również w przypadku gdy nauczyciel zamiast przydzielonych godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych zrealizował w tym samym dniu przydzielone przez dyrektora szkoły zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela. Ponadto wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe będzie przysługiwało w przypadku, gdy niezrealizowanie przez nauczyciela przydzielonych godzin zajęć indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 20 ustawy – Prawo oświatowe, nastąpiło z przyczyn nie dotyczących nauczyciela, a nauczyciel był gotów do realizacji tych zajęć.

Dla ustalenia wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe w tygodniach, w których przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela lub dni ustawowo wolne od pracy, oraz w tygodniach w danym miesiącu, w których zajęcia rozpoczynają się w innym dniu niż poniedziałek lub kończą w innym dniu niż piątek – za podstawę ustalenia liczby godzin nadwymiarowych będzie przyjmowany tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć określony w art. 42 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela lub ustalony na podstawie art. 42 ust. 4a albo 7 tej ustawy, pomniejszony o 1/5 tego wymiaru lub 1/4, gdy dla nauczyciela ustalono czterodniowy tydzień pracy, za każdy dzień nieobecności w pracy lub dzień ustawowo wolny od pracy. Liczba godzin nadwymiarowych, za które przysługuje wynagrodzenie w takim tygodniu, nie będzie mogła być jednak większa niż liczba przydzielonych nauczycielowi godzin nadwymiarowych;

- 5) wyeliminowanie przypadków przydzielania nauczycielom zastępstw za nieobecnych nauczycieli do realizacji w czasie, w którym powinni oni realizować zajęcia w ramach obowiązującego ich tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, poprzez wyraźne wskazanie, że godziny doraźnych zastępstw nie mogą być realizowane w czasie realizacji przez nauczyciela zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz ustalonych w planie zajęć tego nauczyciela, z wyjątkiem przypadku, gdy z przyczyn dotyczących szkoły w danym dniu nauczyciel nie mógłby zrealizować zajęć wynikających z obowiązującego go tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Natomiast w szczególnie uzasadnionych przypadkach, godziny doraźnych zastępstw będą mogły być realizowane, za zgodą nauczyciela, w czasie, w którym nauczyciel powinien realizować zajęcia wynikające z obowiązującego go tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, z wyjątkiem zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami ustalonych w planie zajęć tego nauczyciela. W takim przypadku, godziny zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych na rzecz uczniów lub wychowanków ustalonych w planie zajęć, w czasie których nauczyciel realizował godziny doraźnych zastępstw, nauczyciel realizuje w innym terminie ustalonym przez dyrektora szkoły;
- 6) umożliwienie nauczycielom, którym do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową;
- 7) skrócenie okresu zatrudnienia nauczyciela początkującego posiadającego wymagane kwalifikacje na podstawie umowy o pracę na czas określony z dwóch lat szkolnych do jednego roku szkolnego. Po upływie tego okresu, po spełnieniu warunków określonych w ustawie – Karta Nauczyciela, nauczyciel ten będzie zatrudniany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W związku z tą zmianą przyspieszony zostanie termin dokonania oceny pracy nauczyciela odbywającego przygotowanie do zawodu nauczyciela, o której mowa w art. 6a ust. 1da ustawy – Karta Nauczyciela, oraz termin przeprowadzenia przez nauczyciela zajęć, o których mowa w art. 9fa ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, tak aby zostały przeprowadzone do końca 11 miesiąca odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela;
- 8) doprecyzowanie obowiązków mentora określonych w art. 9ca ust. 12 pkt 4 i 5 ustawy – Karta Nauczyciela w zakresie wymiaru zajęć, które mentor prowadzi w obecności nauczyciela odbywającego przygotowanie do zawodu nauczyciela i zajęć prowadzonych przez tego nauczyciela, a obserwowanych przez mentora. Mentor zostanie również włączony do składu komisji, o której mowa w art. 9fa ust. 5 ustawy – Karta Nauczyciela, w obecności której w ostatnim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nauczyciel, który w tym

okresie uzyskał co najmniej dobrą ocenę pracy, jest obowiązany przeprowadzić zajęcia w wymiarze 1 godziny;

- 9) doprecyzowanie art. 6a ust. 8a pkt 9 ustawy – Karta Nauczyciela przez wskazanie, że uzasadnienie oceny pracy nauczyciela powinno zawierać uzasadnienie dokonanej oceny poziomu spełnienia każdego kryterium oceny pracy nauczyciela, które miało zastosowanie do oceny pracy tego nauczyciela;
- 10) uregulowanie w ustawie – Karta Nauczyciela kwestii ochrony przedemerytalnej w jednolity sposób dla nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania oraz nauczycieli zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, z uwzględnieniem warunków wynikających z organizacji pracy szkoły. Co do zasady, nie będzie można wypowiedzieć stosunku pracy nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania albo umowy o pracę na czas nieokreślony, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres zatrudnienia umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku. Proponuje się jednak, aby ochrona ta nie miała zastosowania w szczególności w przypadku uzyskania przez nauczyciela prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, w przypadku całkowitej likwidacji szkoły oraz w przypadku uzyskania przez nauczyciela negatywnej oceny pracy;
- 11) wyłączenie możliwości powierzania przez wojewodów kuratorom oświaty, w oparciu o art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190, z późn. zm.), prowadzenia należących do właściwości wojewody spraw dotyczących powoływania i odwoływania komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli, funkcjonowania tych komisji oraz nadzoru nad pracą rzeczników dyscyplinarnych, określonych w rozdziale 10 ustawy – Karta Nauczyciela;
- 12) wydłużenie terminu na dokonanie oceny pracy nauczyciela w przypadkach, o których mowa w art. 6a ust. 1db, 1dc, 1df i 1dg ustawy – Karta Nauczyciela, tj. w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, przeniesienia do innej szkoły lub udzielenia urlopu bezpłatnego – proponuje się wydłużenie tego terminu z 21 dni do 30 dni roboczych;
- 13) zmiany o charakterze doprecyzującym w zakresie oceny pracy nauczycieli, awansu zawodowego oraz zatrudniania nauczycieli, w tym:
 - a) doprecyzowanie przepisów dotyczących dokonywania oceny pracy po rozwiązaniu lub wygaśnięciu stosunku pracy albo przeniesieniu do innej szkoły, w przypadkach gdy nauczyciel miał ustaloną ocenę pracy we wcześniejszych miesiącach. W przypadkach, o których mowa w art. 6a ust. 1db, 1dc, 1df lub 1dg ustawy – Karta Nauczyciela, jeżeli nauczyciel miał dokonaną ocenę pracy w okresie ostatnich 3 miesięcy – ocena ta będzie uważana za ocenę pracy, o której mowa odpowiednio w art. 6a ust. 1db, 1dc, 1df lub 1dg ustawy – Karta Nauczyciela. Proponuje się zatem, aby kolejna ocena pracy nie była dokonywana w krótkim odstępie czasu,
 - b) zmianę okresu, za jaki jest dokonywana ocena pracy nauczyciela mianowanego, który zamierza ubiegać się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego, jeżeli w okresie ostatnich 3 lat pracy przez część tego okresu realizował zadania na stanowisku nauczyciela, a w pozostałym okresie zajmował stanowisko dyrektora szkoły, czasowo pełnił obowiązki dyrektora szkoły lub pełnił w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy. Obecnie oceny pracy nauczyciela mianowanego, który zamierza ubiegać się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego, dokonuje się za okres ostatnich 3 lat pracy przed dokonaniem tej oceny, co jest problematyczne w przypadku gdy przez część 3-letniego okresu podlegającego ocenie osoba zajmowała stanowisko dyrektora szkoły, czasowo pełniła obowiązki dyrektora szkoły lub pełniła w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy, a przez część okresu realizowała wyłącznie obowiązki nauczyciela. Dlatego też w przypadku tych osób w zakresie dokonywania oceny pracy proponuje się rozwiązanie analogiczne, jak w przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1b i 1c oraz art. 9ca ust. 10 ustawy – Karta Nauczyciela. Jeżeli w dniu dokonywania oceny pracy nauczyciel nie będzie już zajmował stanowiska dyrektora szkoły, pełnił czasowo obowiązków dyrektora szkoły lub nie będzie pełnił w zastępstwie obowiązków dyrektora szkoły, proponuje się, aby ocena pracy nauczyciela, o którym mowa w ust. 1dd ustawy – Karta Nauczyciela, była dokonywana za okres pracy na stanowisku nauczyciela, jednak nie krótszy niż 9 miesięcy. Jeżeli natomiast w dniu dokonania oceny pracy, o której mowa w art. 6a ust. 1dd ustawy – Karta Nauczyciela, nauczyciel będzie zajmował stanowisko dyrektora szkoły, czasowo pełnił obowiązki dyrektora szkoły lub pełnił w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy, a wcześniej, w okresie, o którym mowa w art. 6a ust. 1dd ustawy – Karta Nauczyciela, realizował wyłącznie obowiązki nauczyciela, proponuje się, aby ocena pracy, o której mowa w art. 6a ust.

1dd ustawy – Karta Nauczyciela, była dokonywana za okres, gdy nauczyciel pełnił obowiązki dyrektora szkoły, pełnił czasowo obowiązki dyrektora szkoły lub pełnił w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły, jednak nie krótszy niż 9 miesięcy,

- c) określenie w ustawie – Karta Nauczyciela, że nauczyciel początkujący, zatrudniony w więcej niż jednej szkole w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami oraz nauczyciel początkujący zatrudniony w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć na podstawie art. 10 ust. 3 odbywają przygotowanie do zawodu nauczyciela w szkole wskazanej przez nauczyciela jako podstawowe miejsce zatrudnienia,
 - d) doprecyzowanie art. 10 ust. 7 ustawy – Karta Nauczyciela określającego przypadki, w jakich można zatrudnić nauczyciela na podstawie umowy o pracę na czas określony, przez enumeratywne wyliczenie w tym przepisie nauczycieli, którzy mogą być zatrudnieni na jego podstawie, tj. nauczyciele początkujący, nauczyciele mianowani i nauczyciele dyplomowani;
- 14) uregulowanie w ustawie – Karta Nauczyciela szczegółowych warunków obliczania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw w jednolity sposób dla nauczycieli szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej;
 - 15) zmianę przesłanki przydzielenia nauczycielowi godzin nadwymiarowych. Obecnie art. 35 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela stanowi, że nauczyciel może być zobowiązany do pracy w godzinach nadwymiarowych tylko w szczególnych przypadkach podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania, co powoduje wśród dyrektorów szkół wątpliwości, czy możliwość ta dotyczy tylko nauczycieli, którzy w swojej pracy realizują program nauczania. Proponuje się, aby nauczyciela można było zobowiązać do pracy w godzinach nadwymiarowych w szczególnych przypadkach wynikających z potrzeb szkoły;
 - 16) umożliwienie przydzielania nauczycielom praktycznej nauki zawodu i nauczycielom teoretycznych przedmiotów zawodowych godzin nadwymiarowych w wymiarze wyższym niż określony w art. 35 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, ale wyłącznie za zgodą tych nauczycieli;
 - 17) przesunięcie terminu wypłaty składników wynagrodzenia, których wysokość może być ustalona jedynie na podstawie już wykonanych prac – składniki te będą wypłacane miesięcznie lub jednorazowo z dołu do piątego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, za który przysługuje to wynagrodzenie;
 - 18) doprecyzowanie art. 42 ust. 7 pkt 1 ustawy – Karta Nauczyciela upoważniającego organ prowadzący szkołę do określenia zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, tak aby nie było wątpliwości, iż odnosi się on wyłącznie do nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć w pewnych okresach roku szkolnego nie wyczerpuje obowiązującego tych nauczycieli tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych,
 - 19) doprecyzowanie przepisów art. 49 ustawy – Karta Nauczyciela w zakresie sposobu ustalania środków na nagrody dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, przewidzianych w budżetach wojewodów – będą one wyodrębniane w wysokości proporcjonalnej do liczby nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy – Karta Nauczyciela, zatrudnionych na obszarze województwa;
 - 20) doprecyzowanie przepisu określającego warunki nabycia prawa do pierwszego urlopu dla poratowania zdrowia, tak aby nie rodził on wątpliwości interpretacyjnych. Art. 73 ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela stanowi, iż okres 7-letniej pracy w szkole, uzasadniający prawo do urlopu, powinien przypadać bezpośrednio przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia. Sformułowanie „bezpośrednio przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia” rodzi w praktyce wątpliwości interpretacyjne i bywa przyczyną ustalania 7-letniego okresu pracy w szkole w niewłaściwy sposób, powodując tym samym, że od nauczycieli wymagany jest dłuższy okres pracy w szkole niż 7 lat. W związku z tym, że przepisy art. 73 ust. 1a i 3 ustawy – Karta Nauczyciela precyzyjnie określają sposób ustalania 7-letniego okresu pracy w szkole, warunkującego możliwość skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia, w art. 73 ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela proponuje się skreślenie pierwszego zdania, które jest zbędne i prowadzi do niewłaściwego stosowania przepisów w tym zakresie.

W projekcie ustawy proponuje się również zmiany innych ustaw:

- 1) ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych i w tym zakresie proponuje się rozszerzenie grupy nauczycieli uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego o nauczycieli, którzy dotychczas nie byli uprawnieni do tego świadczenia, tj. o nauczycieli publicznych i niepublicznych placówek oświatowo-wychowawczych, centrów kształcenia zawodowego oraz branżowych centrów umiejętności, placówek artystycznych, bibliotek pedagogicznych, placówek doskonalenia nauczycieli i kolegiów pracowników służb społecznych, a także nauczycieli zatrudnionych w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich działających na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978, z późn. zm.),
- 2) ustawy – Prawo oświatowe i w tym zakresie proponuje się:
 - a) umożliwienie przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektora szkoły lub placówki na kolejny okres, o którym mowa w art. 63 ust. 21 ustawy – Prawo oświatowe, bez konieczności przeprowadzenia konkursu,
 - b) rozszerzenie zakresu danych rejestrowych wykorzystywanych w monitoringu karier absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych o dane z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z jednoczesnym poszerzeniem uzyskiwanych danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Systemu Informacji Oświatowej;
- 3) ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej i w tym zakresie proponuje się:
 - a) zastąpienie gromadzenia danych o liczbie uczniów uczestniczących w zajęciach wychowania do życia w rodzinie, gromadzeniem danych o liczbie uczniów uczestniczących w zajęciach edukacji zdrowotnej;
 - b) pozyskiwane do bazy danych SIO, z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, informacji o korzystaniu przez nauczyciela ze świadczenia emerytalnego, wraz z datą, od kiedy to świadczenie jest pobierane;
 - c) dodanie możliwości przekazania przez szkoły i placówki oświatowe do bazy danych SIO danych w zakresie przypisania ucznia do oddziału, do którego ten uczeń będzie uczęszczał w kolejnym roku szkolnym, w okresie ferii letnich poprzedzających ten rok szkolny;
 - d) dodanie uprawnienia dla dyrektora szkoły i placówki oświatowej do udzielenia upoważnienia i przyznania danych dostępowych kierownikowi jednostki obsługującej lub pracownikowi albo pracownikom tej jednostki, uprzednio upoważnionym przez kierownika jednostki, w celu przekazywania danych do zbioru danych nauczyciela i zbioru danych szkoły i placówki oświatowej;
 - e) umożliwienie osobie upoważnionej, o której mowa w art. 68 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, która pozyskała dane dostępowe do bazy danych SIO, zalogowania się do systemu teleinformatycznego zarówno za pomocą danych dostępowych obejmujących niepowtarzalny identyfikator użytkownika SIO (login) i hasło, jak i z wykorzystaniem środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, który będzie służył również do uwierzytelnienia wniosku o przyznanie danych dostępowych do bazy danych SIO.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W Europie i państwach OECD zazwyczaj nauczyciele są zatrudniani na podstawie umów na czas nieokreślony. W niektórych państwach nowi nauczyciele są zatrudniani na podstawie umowy na czas określony na etapie okresu próbnego bądź stażu lub przez kilka pierwszych lat kariery zawodowej, zanim otrzymają umowę na czas nieokreślony. Liczba młodych nauczycieli zatrudnionych na czas określony jest w rzeczywistości szczególnie wysoka w porównaniu z analogiczną liczbą dotyczącą zatrudnienia starszych nauczycieli. Na poziomie UE co trzeci nauczyciel w wieku poniżej 35 lat jest zatrudniony na podstawie umowy na czas określony. Na przykład we Włoszech i Portugalii około 80% nauczycieli poniżej 35 roku życia jest zatrudnionych na podstawie umowy na czas określony, podobnie jest w Hiszpanii i Austrii. W Belgii (Wspólnota Francuska), na Cyprze, w Rumunii i Finlandii dotyczy to ponad 50% młodych nauczycieli. Odsetek umów na czas określony zwykle spada wraz z wiekiem nauczycieli.

Ocenianie nauczycieli jest powszechną praktyką w krajach europejskich. W UE 64,5% nauczycieli pracuje w szkołach, w których formalna ocena jest przeprowadzana co najmniej raz w roku przez co najmniej jedną osobę oceniającą. Ocena nauczycieli w trzech czwartych europejskich systemów edukacji jest regulowana przepisami prawa ustanowionymi przez centralne władze oświatowe. W pozostałych systemach edukacji nie istnieją centralne przepisy dotyczące indywidualnych ocen nauczycieli. Szkoły lub władze lokalne mają w tej kwestii pełną autonomię. W niektórych krajach istnieje regionalne zróżnicowanie w zakresie oceny nauczycieli. W Niemczech ocena nauczycieli jest regulowana przez kraje związkowe. W połowie systemów edukacji centralne władze oświatowe ustalają częstotliwość oceniania nauczycieli. Okres pomiędzy ocenami waha się od jednego do sześciu lat. W Estonii, Rumunii, Słowenii, Słowacji, Szwecji, Zjednoczonym Królestwie (Anglia, Walia i Irlandia Północna), Albanii, Szwajcarii i Liechtensteinie ocena przeprowadzana jest co roku. Na drugim końcu skali znajduje się Serbia, gdzie nauczyciele szkół średnich I stopnia oceniani są co sześć lat. Na Cyprze regularna ocena rozpoczyna się dopiero po 10 roku pracy, a następnie odbywa się co drugi rok.

Zapewnienie wsparcia mentorskiego wszystkim nowo wykwalifikowanym nauczycielom jest obowiązkowe w prawie wszystkich systemach edukacji, w których staże nauczycielskie podlegają regulacjom. Z reguły mentorem zostaje doświadczony nauczyciel, czasem przeszkolony do pełnienia tej roli. We Francji rola mentora i trenera jest jednym ze szczebli kariery nauczyciela. Mentorzy mogą stosować różne strategie wprowadzania, wspierania i monitorowania początkujących nauczycieli w społeczności szkolnej i życiu zawodowym. Interakcja między nauczycielami stażystami a mentorami może rozciągać się od zwykłego doradztwa do intensywnego, codziennego monitorowania oraz wsparcia. Bliska współpraca może obejmować wspólne przygotowywanie lekcji, wspólne obserwacje zajęć lekcyjnych oraz regularne informacje zwrotne i coaching. Mentorzy zazwyczaj uczestniczą w ocenie nauczyciela stażysty na koniec okresu stażu, jeżeli jest ona wymagana. Badanie TALIS 2018 dostarczyło informacji, że oprócz dyrektorów szkół nauczyciele są zazwyczaj oceniani przez innych członków zespołu zarządzającego szkołą, przydzielanych mentorów, nauczycieli niebędących częścią zespołu zarządzającego szkołą oraz osoby lub podmioty zewnętrzne.

W zakresie czasu pracy nauczycieli, w sześciu systemach edukacji (Belgia – Wspólnota Francuska, Flamandzka i Niemieckojęzyczna, Irlandia, Włochy i Turcja) regulacjom podlega wyłącznie czas nauczania. Natomiast w ośmiu systemach czas nauczania nie podlega żadnym regulacjom, a godziny pracy nauczycieli są określone jedynie w odniesieniu do całkowitego czasu pracy (Dania, Estonia i Albania), czasu dostępności w szkole (Zjednoczone Królestwo – Anglia, Walia i Irlandia Północna) lub kombinacji obu (Łotwa i Szwecja). Dane OECD pokazują, że ustawowy czas pracy nauczycieli programów ogólnokształcących i zawodowych w większości krajów jest taki sam.

Nauczyciele w krajach Europy zazwyczaj przepracowują więcej godzin, niż jest to przewidziane w ich umowach. W ośmiu systemach edukacji (Dania, Estonia, Francja, Litwa, Niderlandy, Portugalia, Szwecja i Norwegia) nauczyciele zgłaszają, że tygodniowo przepracowują od prawie 2 do ponad 5 dodatkowych godzin.

W większości krajów, za dodatkowe godziny nauczania przysługuje wynagrodzenie. Wyjątkiem są Niemcy, Szwajcaria i Irlandia. W niektórych krajach płatność za dodatkowe godziny nie obejmuje wszystkich poziomów nauczania np. we Francji i w Finlandii. Należy także podkreślić, że w wielu krajach Europy czas pracy nauczycieli jest definiowany poprzez określenie czasu jego dostępności w szkole. Oznacza to, że nauczyciel po zakończeniu lekcji pozostaje na terenie szkoły w celu wykonania zadań powierzonych mu przez dyrekcję oraz spełnia obowiązki wychowawcze.

Źródła:

Nauczyciele w Europie, Kariera, rozwój zawodowy i ogólne samopoczucie, Raport Eurydice (2022)
OECD Education at a Glance 2024

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Nauczyciele zatrudnieni w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej	618 197 osób (631 409,20 etatów)	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., wg stanu bazy SIO na 03.01.2025 r.)	• skrócenie okresu zatrudnienia nauczycieli początkujących na podstawie umowy o pracę na czas określony z dwóch lat szkolnych do jednego roku,

			• uregulowanie przypadków, w których nauczyciel zachowuje prawo do wynagrodzenia za niezrealizowane godziny ponadwymiarowe oraz sposobu ustalania liczby godzin ponadwymiarowych w tygodniach, w których przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela, dni ustawowo wolne od pracy, oraz w tygodniach, w których zajęcia rozpoczynają się lub kończą w środku tygodnia, • uregulowanie szczegółowych warunków obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, • przesunięcie terminu wypłaty składników wynagrodzenia, których wysokość może być ustalona jedynie na podstawie już wykonanych prac, • wyeliminowanie przypadków przydzielania nauczycielom zastępstw za nieobecnych nauczycieli do realizacji w czasie, w którym powinni oni realizować zajęcia w ramach obowiązującego ich tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, • zmiany w zakresie czasu pracy nauczycieli o charakterze doprecyzowującym, • rozszerzenie uprawnień nauczycieli w zakresie nagrody jubileuszowej, • umożliwienie nauczycielom, którym do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, skorzystania z
--	--	--	--

			urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową oraz doprecyzowanie przepisu określającego warunki nabycia prawa do pierwszego urlopu dla poratowania zdrowia, • korzystniejsze ukształtowanie odpraw w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne,
Nauczyciele zatrudnieni w publicznych i niepublicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, organy administracji rządowej oraz osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego	704 691 osób (721 432,68 etatów)	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., wg stanu bazy SIO na 03.01.2025 r.)	• przyspieszenie terminu oceny pracy, o której mowa w art. 6a ust. 1da ustawy – Karta Nauczyciela i terminu przeprowadzenia zajęć, o których mowa w art. 9fa ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, • wzmocnienie roli mentora, • zmiany o charakterze doprecyzującym w zakresie oceny pracy i awansu zawodowego nauczycieli
Nauczyciele zatrudnieni na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony oraz na podstawie mianowania w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej	518 087 osób (522 166,00 etatów)	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., wg stanu bazy SIO na 03.01.2025 r.)	uregulowanie w ustawie – Karta Nauczyciela kwestii ochrony przedemerytalnej w jednolity sposób dla nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania oraz nauczycieli zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej	36 742 osób (34 685,86 etatów)	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., wg stanu bazy SIO na 03.01.2025 r.)	• ujednolicenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z nauczycielami teoretycznych przedmiotów zawodowych – 18 godzin tygodniowo, • umożliwienie przydzielania godzin ponadwymiarowych w wymiarze wyższym niż

			określony w art. 35 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela
Nauczyciele zatrudnieni w publicznych i niepublicznych placówkach oświatowo–wychowawczych, centrach kształcenia zawodowego, branżowych centrach umiejętności, placówkach artystycznych, placówkach doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy – Prawo oświatowe, bibliotekach pedagogicznych, kolegiach pracowników służb społecznych, okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich, którzy nabędą uprawnienie do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego	ok. 1 300 osób	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., wg stanu bazy SIO na 03.01.2025 r.)	rozszerzenie grupy nauczycieli uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego
dyrektorzy przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, organy administracji rządowej, osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego	31 860 osób	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., wg stanu bazy SIO na 03.01.2025 r.)	wydłużenie terminu na dokonanie oceny pracy nauczyciela w przypadkach, o których mowa w art. 6a ust. 1db, 1dc, 1df i 1dg ustawy – Karta Nauczyciela
dyrektorzy przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej	19 613 osób	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r., wg stanu bazy SIO na 03.01.2025 r.)	umożliwienie przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektora szkoły lub placówki na kolejny okres
organy prowadzące przedszkola, szkoły i placówki, będące jednostkami samorządu terytorialnego	2809	dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące podziału administracyjnego Polski według stanu na dzień 1 stycznia 2025 r.	• dostosowanie regulaminów wynagradzania nauczycieli do nowych rozwiązań, • wydanie uchwał na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy – Karta Nauczyciela uwzględniających zmiany w tej ustawie, • finansowanie zmian w

			zakresie wynagradzania nauczycieli w ramach zwiększonych budżetów z tego tytułu
kuratorzy oświaty	16		wyłączenie możliwości powierzania przez wojewodów kuratorom oświaty zadań określonych w rozdziale 10 ustawy – Karta Nauczyciela, dotyczącym odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli
wojewodowie	16		- wyłączenie możliwości powierzania przez wojewodów kuratorom oświaty zadań określonych w rozdziale 10 ustawy – Karta Nauczyciela, dotyczącym odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli, - wyodrębnianie w budżecie środków na nagrody dla nauczycieli zgodnie z ustaleniami dokonanymi przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania
szkoły i placówki oświatowe	55 651	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r.)	przekazywanie danych do bazy danych SIO
nauczyciele	705 865	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r.)	rozszerzenie zakresu danych dziedzinowych nauczyciela gromadzonych w bazie danych SIO
centra usług wspólnych	955	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r.)	jest to możliwa liczba jednostek obsługujących, których kierownik lub pracownicy będą mogli zostać upoważnieni przez dyrektora szkoły lub placówki oświatowej do dostępu do bazy danych SIO tej szkoły lub placówki oświatowej
aktywni użytkownicy SIO	72 674	system informacji oświatowej (stan na dzień 30.09.2024 r.)	logowanie do SIO

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie skierowany do zaopiniowania, w terminie 30 dni, przez reprezentatywne organizacje związkowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854), reprezentatywne organizacje pracodawców w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23

maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97) i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 4) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 5) Krajową Sekcję Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 6) Wolny Związek Zawodowy „Forum-Oświata”;
- 7) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
- 8) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. J. Popiełuszki”;
- 9) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 10) Sekcję Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”;
- 11) NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 12) Komisję Krajową Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”;
- 13) Komisję Krajową Federacji Regionów i Komisji Zakładowych „Solidarność 80”;
- 14) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”;
- 15) Konfederację Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce;
- 16) Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
- 17) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 18) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 19) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;
- 20) Polską Izbę Firm Szkoleniowych;
- 21) Polską Izbę Książki;
- 22) Radę Szkół Katolickich;
- 23) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 24) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 25) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną;
- 26) Polski Związek Głuchych – Zarząd Główny;
- 27) Polski Związek Niewidomych – Zarząd Główny;
- 28) Federację Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT;
- 29) Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”;
- 30) Stowarzyszenie „Dobra Edukacja”;
- 31) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Wspierające Edukację Zawodową Pracowników Młodocianych;
- 32) Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 33) Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie”;
- 34) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 35) Polską Radę Ekumeniczną;
- 36) Alians Ewangeliczny RP;
- 37) Polski Związek Logopedów;
- 38) Federację Inicjatyw Oświatowych;
- 39) Fundację Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego;
- 40) Fundację Rodzice Szkole;
- 41) Konferencję Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych;
- 42) Fundację Rozwoju Systemu Edukacji;
- 43) Fundację SYNAPSIS;
- 44) Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 45) Konferencję Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
- 46) Konferencję Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 47) Ogólnopolskie Forum Niepublicznych Szkół Wiejskich;
- 48) Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 49) Unię Miasteczek Polskich;
- 50) Unię Metropolii Polskich;
- 51) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 52) Związek Miast Polskich;
- 53) Związek Powiatów Polskich;
- 54) Związek Województw RP;
- 55) Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych;

- 56) Związek Samorządów Polskich;
- 57) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 58) Konfederację Lewiatan;
- 59) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 60) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 61) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 62) Federację Przedsiębiorców Polskich;
- 63) Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
- 64) Izbę Pracodawców Polskich;
- 65) Komendę Główną Ochotniczych Hufców Pracy;
- 66) Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych;
- 67) Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych;
- 68) Polskie Stowarzyszenie Zarządzania Kadrami;
- 69) Pracodawców Pomorza;
- 70) Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich.

Projekt ustawy zostanie również skierowany do zaopiniowania przez Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Projekt ustawy zostanie skierowany do zaopiniowania również przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Radę Dialogu Społecznego.

Projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Na proces konsultacji społecznych przewiduje się termin 30 dni.

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostaną omówione w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

Źródła finansowania

- rozszerzenia uprawnień nauczycieli w zakresie nagrody jubileuszowej,
- rozszerzenia uprawnień nauczycieli do świadczenia kompensacyjnego,
- podwyższenia wysokości odpraw w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne,
- ujednolicenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe.

W poszczególnych latach, na skutek finansowy będzie mieć wpływ m.in. termin wejścia w życie proponowanych rozwiązań. Szczegółowy koszt poszczególnych rozwiązań, przedstawia poniższa tabela:

[illegible]

Skutki finansowe wynikające z rozszerzenia uprawnień nauczycieli w zakresie nagrody jubileuszowej oraz zmiany dotyczącej ujednolicenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, w zakresie szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zostaną uwzględnione w łącznej kwocie potrzeb oświatowych¹. W zakresie szkół i placówek prowadzonych przez organy administracji rządowej, skutki finansowe ww. rozwiązań zostaną uwzględnione w rezerwie celowej budżetu państwa przeznaczonej m.in. na sfinansowanie skutków podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Skutek finansowy wynikający z podwyższenia wysokości odpraw przysługujących nauczycielom w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne oraz z poszerzenia grupy nauczycieli uprawnionych do świadczenia kompensacyjnego, w przypadku nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zostanie uwzględniony w rezerwie celowej budżetu państwa, natomiast w przypadku nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej - w rezerwie celowej budżetu państwa przeznaczonej m.in. na sfinansowanie skutków podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Koszt wypłaty nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych finansowany jest z budżetu państwa, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 245, z późn. zm.).

W ogólnym koszcie projektowanych zmian został również uwzględniony skutek wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla przedszkoli, szkół i placówek niesamorządowych. W związku z uwzględnieniem w kwocie potrzeb oświatowych na 2026 rok skutku z tytułu rozszerzenia uprawnień nauczycieli w zakresie nagrody jubileuszowej, odpraw dla nauczycieli związanych z rozszerzeniem uprawnień nauczycieli do świadczenia kompensacyjnego, podwyższenia wysokości odpraw w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, oraz ujednolicenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów, szacuje się, że wzrośnie kwota potrzeb oświatowych naliczana na ucznia, co przekłada się na wzrost dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla szkół nieprowadzonych przez te jednostki. Wzrost ten oszacowano na podstawie liczby uczniów szkół i placówek nieprowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz szacowanego wzrostu tzw. standardu finansowego A.

Standard finansowy A podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych uwzględnia ok. 1,8 mln uczniów przeliczeniowych. Szacuje się, że w związku z proponowanymi zmianami w zakresie:

- odpraw przysługujących nauczycielom w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne - wzrost standardu finansowego A na 1 ucznia przeliczeniowego wyniesie ok. 14 zł, a skutek finansowy dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla przedszkoli, szkół i placówek niesamorządowych wyniesie 24,4 mln zł;
- rozszerzenia uprawnień nauczycieli w zakresie nagrody jubileuszowej - wzrost

¹ Kwoty potrzeb oświatowych dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego są jednym z elementów składowych branych pod uwagę w kształtowaniu poziomu i struktury dochodów JST w danym roku budżetowym.

	standardu finansowego A na 1 ucznia przeliczeniowego wyniesie ok. 10 zł, a skutek finansowy dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla przedszkoli, szkół i placówek niesamorządowych wyniesie 17,2 mln zł; – ujednolicenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe - wzrost standardu finansowego A na 1 ucznia przeliczeniowego wyniesie ok. 14 zł, a skutek finansowy dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla przedszkoli, szkół i placówek niesamorządowych wyniesie 25,3 mln zł; Zgodnie z reformą finansowania jednostek samorządu terytorialnego wprowadzoną ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572, z późn. zm.) głównym źródłem dochodów JST są dochody podatkowe, zaś subwencje z budżetu państwa mają charakter uzupełniający. Poziom uzupełnienia dochodów subwencją ogólną zależy m.in. od poziomu potrzeb oświatowych. Kwoty potrzeb oświatowych są elementem kalkulacyjnym brany pod uwagę w kształtowaniu poziomu dochodów JST w danym roku budżetowym oraz w odróżnieniu od subwencji oświatowej nie są częścią budżetu państwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	1) Rozszerzenie uprawnień nauczycieli w zakresie nagrody jubileuszowej. Wysokość nagrody za 40 lat pracy proponuje się podwyższyć z 250% do 300% wynagrodzenia miesięcznego. Ponadto proponuje się wprowadzenie nagrody jubileuszowej dla nauczycieli za 45 lat pracy w wysokości 400% wynagrodzenia miesięcznego. Do oszacowania skutków finansowych wypłaty nagród jubileuszowych za 40 lat pracy – 300% wynagrodzenia miesięcznego i za 45 lat pracy – 400% wynagrodzenia miesięcznego przyjęto liczbę etatów nauczycieli wykazanych w systemie informacji oświatowej wg stanu na dzień 30 września 2024 r. W obliczeniach wzięto pod uwagę liczbę etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, z ogólnym stażem pracy 40 lat oraz 45 lat. Ogólny staż pracy wykazywany w systemie informacji oświatowej uwzględnia bieżące oraz zakończone okresy zatrudnienia, wymagane do stażu pracowniczego zliczanego do nabycia uprawnienia do nagrody jubileuszowej. Z uwagi na fluktuację liczby nauczycieli, ruch kadrowy oraz indywidualne decyzje o skorzystaniu z uprawnień do świadczeń kompensacyjnych oraz emerytalnych, nie jest możliwe dokładne oszacowanie liczby etatów nauczycieli, którzy nabędą uprawnienia do nagrody jubileuszowej. Dlatego też w założeniach przyjęto stałą liczbę etatów ustaloną na podstawie struktury wiekowej wynikającej z danych systemu informacji oświatowej wg stanu na dzień 30 września 2024 r. (stan bazy na dzień 3 stycznia 2025 r.). Biorąc pod uwagę liczbę etatów nauczycieli zatrudnionych zgodnie z przepisami ustawy – Karta Nauczyciela, według stanu na dzień 30 września 2024 r., z wykazanim ogólnym stażem pracy 40 lat (ok. 10328 etatów) oraz 45 lat (ok. 1424 etaty) szacowany maksymalny koszt z tytułu wypłaty nagrody jubileuszowej wynosi ok. 125,8 mln zł, z tego skutek finansowy w zakresie szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego – 120,5 mln zł, natomiast w zakresie szkół i placówek prowadzonych przez organy administracji rządowej 5,3 mln zł. Wyliczenie uwzględnia – w przypadku nagrody za 40 lat pracy – połowę wysokości średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego, a w przypadku nagrody za 45 lat pracy – czterokrotną wysokość średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego obowiązującego w 2025 r. oraz etaty nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej, którzy w 2024 r. osiągnęli ogólny

staż pracy równy 40 i 45 lat.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania (Dz. U. z 2021 r. Nr 128, poz. 1418), nagrodę jubileuszową oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Mając na uwadze powyższe, koszt rozwiązania oszacowano z uwzględnieniem wynagrodzenia średniego nauczyciela dyplomowanego, niezależnie od stopnia awansu zawodowego nauczyciela, który mógłby być uprawniony do nagrody jubileuszowej (wariant maksymalny). Do oszacowanego kosztu proponowanych rozwiązań nie doliczono kosztu pochodnych od wynagrodzeń po stronie pracodawcy ponieważ przychód z tytułu nagród jubileuszowych nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 728, z późn. zm.).

Szacowany koszt w wysokości 125,8 mln zł obejmuje także wzrost kosztu dotacji dla szkół, przedszkoli i placówek oświatowych prowadzonych przez podmioty niebędące jednostką samorządu terytorialnego lub organem administracji rządowej. Należy zaznaczyć, że koszt sfinansowania proponowanej nagrody jubileuszowej za 40 i 45 lat pracy może być zmienny i powinien być zweryfikowany w kolejnych latach w oparciu o strukturę wiekową zatrudnionych nauczycieli oraz ewentualny wzrost wynagrodzeń.

2) Korzystniejsze ukształtowanie odpraw przysługujących nauczycielom w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

Proponuje się, aby w przypadku przejścia na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, nauczycielowi przysługiwała jednorazowa odprawa w wysokości:

- dwumiesięcznego wynagrodzenia – po 10 latach pracy,
- trzymiesięcznego wynagrodzenia – po 15 latach pracy,
- sześciomiesięcznego wynagrodzenia – po 20 latach pracy.

Skutek finansowy w wysokości 177,8 mln zł oszacowano biorąc pod uwagę liczbę etatów nauczycieli w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, rozwiązanych i planowanych do rozwiązania do końca 2024 r. w związku ze skorzystaniem z uprawnień emerytalnych, z prawa do świadczenia kompensacyjnego oraz prawa do renty, wg stanu bazy systemu informacji oświatowej na dzień 30 września 2024 r. (stan bazy na dzień 3 stycznia 2025 r.). Szacowany skutek finansowy w zakresie szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego wyniesie 174,8 mln zł, natomiast w zakresie szkół i placówek prowadzonych przez organy administracji rządowej 3,0 mln zł.

Wysokość odpraw jest uzależniona od stażu pracy nauczycieli oraz jest związana z indywidualnymi decyzjami podejmowanymi przez nauczycieli dotyczącymi daty skorzystania z uprawnień emerytalnych. Dlatego też do obliczenia skutku finansowego została przyjęta całkowita liczba etatów wykazanych w systemie informacji oświatowej rozwiązanych i planowanych do rozwiązania z ww. przyczyn (ok. 5036 etatów). Do wyliczeń nie wzięto pod uwagę etatów nauczycieli, z którymi rozwiązano stosunek pracy z przyczyn określonych w art. 20 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, ponieważ zgodnie z planowanymi rozwiązaniami, w razie zbiegu prawa do odprawy, o której mowa w art. 87 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela i odprawy, o której mowa w art. 20 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela, nauczycielowi będzie przysługiwała odprawa, o której mowa w art. 87 ust. 1 ustawy – Karta

Nauczyciela, w pełnej wysokości oraz odprawa, o której mowa w art. 20 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela, w połowie jej wysokości. Zatem tak jak obecnie, odprawy te nie przekroczą łącznie wysokości 9-miesięcznego wynagrodzenia. Koszt odpraw został oszacowany jako różnica pomiędzy kosztem odpraw obejmującym proponowane rozwiązania oraz kosztem odpraw, który byłby poniesiony w przypadku dotychczas funkcjonujących przepisów, przy uwzględnieniu liczby etatów rozwiązanych i planowanych do rozwiązania w związku ze skorzystaniem z uprawnień emerytalnych, z prawa do świadczenia kompensacyjnego, prawa do renty oraz wysokości średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego obowiązującego w 2025 r. (10 000,07 zł). W ogólnym koszcie projektowanych zmian został również uwzględniony skutek wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla przedszkoli, szkół i placówek niesamorządowych.

Do oszacowanego kosztu proponowanych rozwiązań nie doliczono kosztu pochodnych od wynagrodzeń po stronie pracodawcy ponieważ przychód z tytułu odprawy pieniężnej przysługującej w związku z przejściem na emeryturę lub rentę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Koszt sfinansowania odpraw w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, może być zmienny, bowiem jest zależny od indywidualnych decyzji podejmowanych przez nauczycieli i powinien być zweryfikowany w kolejnych latach w oparciu o dane dotyczące rozwiązanych i planowanych do rozwiązania z ww. przyczyn etatów oraz ewentualny wzrost wynagrodzeń.

3) Ujednolicenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe – proponuje się aby obydwie grupy nauczycieli obowiązywał taki sam tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, tj. 18 godzin tygodniowo.

Do oszacowania kosztu proponowanego rozwiązania przyjęto dane systemu informacji oświatowej wg stanu na dzień 30 września 2024 r. (stan bazy na dzień 3 stycznia 2025 r.) dotyczące tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć i godzin ponadwymiarowych nauczycieli, którzy wśród obowiązków mieli wykazane przedmioty praktycznej nauki zawodu.

Dla nauczycieli, których tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć był wyższy niż 18 godzin określono różnicę w liczbie godzin obowiązkowego wymiaru zajęć, liczoną jako różnica pomiędzy dotychczasowym pensum a pensum osiemnastogodzinnym. Godziny wynikające z ww. różnicy zostały następnie zsumowane co dało liczbę 27 819 dodatkowych godzin powstałych po zmniejszeniu pensum. Przyjęto założenie, że z 10% liczby wolnych godzin zostaną stworzone nowe etaty dla nauczycieli z osiemnastogodzinnym pensum, natomiast 90% godzin zostanie przydzielona jako dodatkowe godziny ponadwymiarowe.

Do obliczenia rocznego kosztu dodatkowych etatów przyjęto 10% z liczby wolnych godzin, przeliczonych na pensum osiemnastogodzinne oraz wynagrodzenie średnie nauczyciela dyplomowanego obowiązujące od 1 stycznia 2025 r. (10 000,07 zł). Do kosztu etatów doliczono pochodne od wynagrodzeń osobowych, koszt dodatku wiejskiego oraz koszt doskonalenia zawodowego. Do obliczenia rocznego kosztu przydzielenia godzin ponadwymiarowych przyjęto wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela dyplomowanego (6 211 zł). Zgodnie z powyższymi założeniami, obliczony koszt 1 godziny ponadwymiarowej wynosi 74,65 zł. Stawka za 1 godzinę ponadwymiarową została pomnożona przez 90% z liczby godzin do

zagospodarowania wynikających ze zmniejszenia pensum oraz średnią liczbę tygodni w roku kalendarzowym. Do skutku finansowego przydzielenia dodatkowych godzin ponadwymiarowych został ponadto doliczony koszt pochodnych od wynagrodzeń osobowych i koszt doskonalenia zawodowego.

Dodatkowo, dla wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia praktycznej nauki zawodu, został doliczony koszt wynikający ze zwiększenia stawki za godzinę ponadwymiarową po zmniejszeniu pensum do 18 godzin. Dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu, liczba wykazanych w systemie informacji oświatowej godzin ponadwymiarowych (68 537 godzin tygodniowo) została pomnożona przez różnicę w stawce za 1 godzinę ponadwymiarową (4,37 zł w przypadku pensum dziewiętnastogodzinnego i 8,30 zł w przypadku pensum dwudziestogodzinnego) oraz średnią liczbę tygodni w roku kalendarzowym. Do skutku finansowego zwiększenia stawek za godziny ponadwymiarowe został ponadto doliczony koszt pochodnych od wynagrodzeń osobowych i koszt doskonalenia zawodowego.

Łączny, roczny skutek finansowy oszacowany wg powyższych założeń wynosi 184,5 mln zł. W ogólnym koszcie projektowanych zmian został również uwzględniony skutek wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla przedszkoli, szkół i placówek niesamorządowych. Szacowany skutek finansowy w zakresie szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla przedszkoli, szkół i placówek niesamorządowych wyniesie 173,4 mln zł, natomiast w zakresie szkół i placówek prowadzonych przez organy administracji rządowej -11,1 mln zł.

Z uwagi na termin wejścia w życie proponowanego rozwiązania, przewidziany na 1 września 2026 r., skutek finansowy w 2026 r. wyniesie 61,5 mln zł (zakresie szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz wzrostu dotacji udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego dla przedszkoli, szkół i placówek niesamorządowych – 57,8 mln zł, natomiast w zakresie szkół i placówek prowadzonych przez organy administracji rządowej -3,7 mln zł). Koszt ten będzie podlegał weryfikacji w 2026 r. i w kolejnych latach w związku z ewentualnym podwyższeniem wynagrodzeń nauczycieli.

4) Rozszerzenie grupy nauczycieli uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Szacunkowe skutki finansowe wejścia w życie proponowanych zmian zostały obliczone przy wykorzystaniu danych systemu informacji oświatowej dotyczących etatów nauczycieli zatrudnionych w następujących placówkach oświatowych:

- publicznych i niepublicznych placówkach oświatowo-wychowawczych, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- publicznych i niepublicznych centrach kształcenia zawodowego oraz branżowych centrach umiejętności, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- publicznych i niepublicznych placówkach artystycznych, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- publicznych i niepublicznych placówkach doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- publicznych i niepublicznych bibliotekach pedagogicznych, o których mowa w art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- publicznych i niepublicznych kolegiach pracowników służb społecznych, o których mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich działających na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 i 1228).

W wymienionych placówkach jest zatrudnionych ok. 1,3 tys. nauczycieli, którzy na podstawie projektowanej zmiany nabędą uprawnienia do świadczenia kompensacyjnego. W obliczeniach uwzględniono, że proponowane zmiany wejdą w życie od 1 stycznia 2026 r. Oszacowano, że w latach 2026-2032 na nauczycielskie świadczenia kompensacyjne przejdzie ok. 0,2 tys. nauczycieli, a łączne wydatki w całym prognozowanym okresie na te świadczenia wyniosą ok. 39,5 mln zł.

Skutek finansowy został oszacowany do 2033 r., ponieważ pomimo wygaśnięcia prawa do świadczenia w 2032, część nauczycieli wiek emerytalny osiągnie w 2033 r.

Skutki finansowe dla budżetu państwa w zakresie kosztu wypłaty odpraw dla nauczycieli zostały ujęte w wyliczeniach opisanych w pkt 2, który obejmuje etaty nauczycieli rozwiązane i planowane do rozwiązania m.in. w związku ze skorzystaniem z prawa do świadczeń kompensacyjnych we wszystkich placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, w tym placówkach oświatowo-wychowawczych, centrach kształcenia zawodowego, branżowych centrach umiejętności, placówkach artystycznych, placówkach doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy – Prawo oświatowe, bibliotekach pedagogicznych, kolegiach pracowników służb społecznych, okręgowych ośrodkach wychowawczych oraz zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich.

Dane dotyczące liczby osób pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, kwoty wypłat oraz przeciętnej wysokości świadczenia kompensacyjnego w danym roku:

Wyszczególnienie	Liczba osób pobierających według stanu w grudniu w tys.	Kwota wypłat w tys. zł ²	Przeciętna miesięczna wypłata w zł ²
2010	0,1	1 029,3	2 560,54
2011	0,3	4 052,6	2 054,02
2012	0,9	11 970,4	2 078,91
2013	1,8	28 889,9	2 070,36
2014	3,3	56 654,9	2 059,35
2015	5,1	95 877,9	2 059,01
2016	7,6	145 199,3	2 062,67
2017	9,9	208 204,9	2 073,98
2018	12,4	269 821,9	2 182,44
2019	14,0	347 837,9	2 308,87
2020	14,6	403 511,1	2 454,70
2021	14,1	436 837,9	2 624,03
2022	13,7	465 286,0	2 923,97
2023	13,1	539 862,2	3 512,10
2024	11,8	570 986,1	3 977,36

5) Umożliwienie nauczycielom, którym do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową.

Zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu nieprzerwanie co najmniej 7 lat w szkole w wymiarze nie niższym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru

² łącznie z kwotą wyrównań

zająć, dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia:

1) w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia:

- a) choroby zagrażającej wystąpieniem choroby zawodowej lub
- b) choroby, w której powstaniu czynniki środowiska pracy lub sposób wykonywania pracy odgrywają istotną rolę, lub

2) na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową

– w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku.

W myśl art. 73 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, urlop dla poratowania zdrowia nie może być udzielony na okres dłuższy niż do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne.

końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne.

końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne.

Ograniczenie możliwości skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia lub czasu jego trwania nie jest związane z rodzajem emerytury, z jakiej może skorzystać nauczyciel – dotyczy ono również wcześniejszych emerytur. Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1672) została wprowadzona w art. 88a ustawy – Karta Nauczyciela emerytura na szczególnych zasadach dla nauczycieli, którzy nie osiągnęli jeszcze powszechnego wieku emerytalnego. Na emeryturę, o której mowa w art. 88a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, mogą przejść, począwszy od dnia:

tawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1672) została wprowadzona w art. 88a ustawy – Karta Nauczyciela emerytura na szczególnych zasadach dla nauczycieli, którzy nie osiągnęli jeszcze powszechnego wieku emerytalnego. Na emeryturę, o której mowa w art. 88a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, mogą przejść, począwszy od dnia:

yturę, o której mowa w art. 88a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, mogą przejść, począwszy od dnia:

- 1) 1 września 2024 r. – nauczyciele urodzeni przed dniem 1 września 1966 r.;
- 2) 1 września 2025 r. – nauczyciele urodzeni po dniu 31 sierpnia 1966 r., a przed dniem 1 września 1969 r.;
- 3) 1 września 2026 r. – nauczyciele urodzeni po dniu 31 sierpnia 1969 r.

Nauczyciele, którzy nabędą uprawnienia do tej emerytury, pomimo, że z nich nie skorzystają, zgodnie z art. 73 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela nie mogą skorzystać z urlopu dla poratowania zdrowia.

Mając na uwadze, że do czasu wejścia w życie rozwiązań dotyczących nabycia uprawnień do emerytury bez względu na wiek, o której mowa w art. 88a ustawy – Karta Nauczyciela, nauczyciele mogli korzystać z rocznego urlopu dla poratowania zdrowia do czasu nabycia prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego nauczycielom, którym do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową, nie będzie rodziło dodatkowych skutków finansowych dla jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z przepisami § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 lipca 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 529, z późn. zm.) leczenie uzdrowiskowe dorosłych trwa 21 dni, zaś rehabilitacja uzdrowiskowa – 28 dni. Koszty zastępstw za nauczycieli przebywających na takich urloпах będą zatem zdecydowanie niższe niż koszty zastępstw za nauczycieli, którzy przed wprowadzeniem rozwiązań w zakresie wcześniejszej emerytury mogli korzystać z rocznych urlopów dla poratowania zdrowia.

rowiskowe dorosłych trwa 21 dni, zaś rehabilitacja uzdrowiskowa – 28 dni. Koszty zastępstw za nauczycieli przebywających na takich urloпах będą zatem zdecydowanie niższe niż koszty zastępstw za nauczycieli, którzy przed

wprowadzeniem rozwiązań w zakresie wcześniejszej emerytury mogli korzystać z rocznych urlopów dla poratowania zdrowia.

habilitacja uzdrowiskowa – 28 dni. Koszty zastępstw za nauczycieli przebywających na takich urloпах będą zatem zdecydowanie niższe niż koszty zastępstw za nauczycieli, którzy przed wprowadzeniem rozwiązań w zakresie wcześniejszej emerytury mogli korzystać z rocznych urlopów dla poratowania zdrowia.

Zmiana ta będzie odbywać się w ramach wynagrodzenia średniego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, w skład którego wchodzi wynagrodzenie za godziny doraźnych zastępstw.

6) Uregulowanie w ustawie – Karta Nauczyciela przypadków, w których nauczyciel zachowuje prawo do wynagrodzenia za przydzielone ale niezrealizowane godziny ponadwymiarowe oraz uregulowanie w jednolity sposób dla nauczycieli szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej sposobu ustalania liczby godzin ponadwymiarowych w tygodniach, w których przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela, dni ustawowo wolne od pracy, oraz w tygodniach, w których zajęcia rozpoczynają się lub kończą w środku tygodnia.

Obecnie przepisy ustawy – Karta Nauczyciela nie zawierają generalnej zasady, zgodnie z którą wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe przysługiwałoby w każdym przypadku usprawiedliwionego nieodbicia zajęć. Kwestię ustalania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe dla nauczycieli szkół prowadzonych przez organy administracji rządowej częściowo reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez organy administracji rządowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1289). Natomiast regulacji w tym zakresie nie ma dla nauczycieli szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Taki stan powoduje rozbieżności interpretacyjne w jednostkach samorządu terytorialnego w odniesieniu do indywidualnych stanów faktycznych. Obecnie praktyka w zakresie ustalania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe jest bardzo różna w kraju. Niektóre szkoły wypłacają wynagrodzenie za niezrealizowane godzinny ponadwymiarowe, inne nie, a są również takie, które wypłacają takie wynagrodzenie w określonych przypadkach. W szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego niejednolicie jest również ustalana liczba zrealizowanych godzin ponadwymiarowych w tygodniach, w których przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela, dni ustawowo wolne od pracy, oraz w tygodniach, w których zajęcia rozpoczynają się lub kończą w środku tygodnia. W części szkół stosowane są analogiczne rozwiązania jak te przewidziane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez organy administracji rządowej.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego prowadzących szkoły, w których dotychczas były stosowane mniej korzystne rozwiązania w zakresie wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe, zmiana spowoduje wyższy koszt w zakresie wypłaty wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe. Zmiana w tym zakresie będzie się odbywać w ramach wynagrodzenia średniego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, w skład którego wchodzi wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.

7) Uregulowanie w ustawie – Karta Nauczyciela szczegółowych warunków obliczania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw w jednolity sposób dla nauczycieli szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej.

Zmiana w tym zakresie nie powoduje skutków finansowych dla budżetu państwa. Z uwagi na to, iż zaproponowany sposób obliczania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw uwzględnia osobistą stawkę zaszeregowania nauczyciela, co obecnie wynika z art. 35 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, zmiana nie powinna powodować skutków dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8) Wyeliminowanie przypadków przydzielania nauczycielom zastępstw za nieobecnych nauczycieli do realizacji w czasie, w którym powinni oni realizować zajęcia w ramach obowiązującego ich tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć

Zmiana polegająca na wyeliminowaniu przypadków przydzielania nauczycielom zastępstw za nieobecnych nauczycieli do realizacji w czasie, w którym powinni oni realizować zajęcia w ramach obowiązującego ich tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, nie powinna powodować skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Już w świetle obowiązujących przepisów doraźne zastępstwa nie powinny być bowiem organizowane w ten sposób. Jednak jednostki samorządu terytorialnego prowadzące szkoły, których dyrektorzy w celach oszczędnościowych, z naruszeniem przepisów prawa, organizowali doraźne zastępstwa w niewłaściwy sposób, przydzielając nauczycielom zajęcia w zastępstwie za nieobecnego nauczyciela do realizacji w czasie, w którym powinni oni realizować zajęcia w ramach obowiązującego ich tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, mogą ponieść wyższe koszty wynikające z konieczności wypłaty wynagrodzenia za godziny doraźnych zastępstw. Będzie to odbywać się w ramach wynagrodzenia średniego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, w skład którego wchodzi wynagrodzenie za godziny doraźnych zastępstw.

9) Doprecyzowanie przepisów art. 49 ustawy – Karta Nauczyciela w zakresie sposobu ustalania środków na nagrody dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze przewidzianych w budżetach wojewodów

Wejście w życie przepisów zmieniających art. 49 ustawy – Karta Nauczyciela nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Proponowane zmiany mają charakter wyłącznie doprecyzowujący obecne rozwiązania i mają na celu ułatwienie wyodrębniania środków na nagrody dla nauczycieli w budżetach poszczególnych wojewodów. Nie zmienia się natomiast łączna wysokość środków na nagrody w budżetach wojewodów – tak jak obecnie będzie to 1428 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego. Zmiana ta nie spowoduje zatem skutków finansowych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz	0	0	0	0	0	0	0

	gospodarstwa domowe							
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zmiana polegająca na podwyższeniu odpraw przysługujących nauczycielom w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne zapewni nauczycielom emerytom lepsze wsparcie finansowe po przejściu na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne. Korzyści finansowe wynikające z zaproponowanych zmian są zależne od indywidualnej sytuacji zawodowej nauczyciela oraz podjętych decyzji dotyczących dalszej kariery zawodowej. Wysokość odpraw oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Korzyść finansowa z tytułu odpraw w związku ze skorzystaniem z uprawnień emerytalnych, z prawa do świadczenia kompensacyjnego oraz prawa do renty jest uzależniona m.in. od wymiaru zatrudnienia i wysokości pobieranego wynagrodzenia. Projektowane zmiany polegające na podwyższeniu wysokości nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy z 250% do 300% wynagrodzenia miesięcznego oraz wprowadzeniu nagrody jubileuszowej dla nauczycieli za 45 lat pracy w wysokości 400% wynagrodzenia miesięcznego, będą miały pozytywny wpływ na sytuację ekonomiczną nauczycieli i ich rodzin. Nagrodę jubileuszową oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Korzyść finansowa z tytułu podwyższenia wysokości nagrody jubileuszowej jest więc uzależniona m.in. od wymiaru zatrudnienia i wysokości pobieranego wynagrodzenia. Ujednolicenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe może mieć pozytywny wpływ na sytuację ekonomiczną nauczycieli praktycznej nauki zawodu i ich rodzin. Nauczyciele, dla których obecnie organ prowadzący szkołę ustalił tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć wyższy niż 18 godzin tygodniowo, realizując ten sam wymiar zajęć co dotychczas, otrzymają dodatkowo wynagrodzenie za dwie lub jedną godzinę ponadwymiarową. Ponadto obniżenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć spowoduje wzrost stawki za wszystkie realizowane przez nich godziny ponadwymiarowe. Korzyści finansowe zaproponowanej zmiany są zależne od obecnego wymiaru zatrudnienia nauczyciela oraz od liczby przydzielonych godzin ponadwymiarowych, a także osobistej stawki zaszeregowania płacowego. Skrócenie okresu zatrudnienia nauczyciela początkującego posiadającego wymagane kwalifikacje, na podstawie umowy o pracę na czas określony z dwóch lat szkolnych do jednego roku szkolnego, umożliwi wcześniejszą niż obecnie stabilizację zatrudnienia, co jest istotne w szczególności w przypadku podejmowania różnego rodzaju zobowiązań finansowych. Uregulowanie w ustawie – Karta Nauczyciela kwestii ochrony przedemerytalnej w jednolity sposób dla nauczycieli zatrudnionych na						

		podstawie mianowania oraz nauczycieli zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony wyeliminuje nierówne traktowanie tych nauczycieli oraz zwiększy stabilizację zatrudnienia w okresie przedemerytalnym, w szczególności nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania, którzy obecnie są pozbawieni takiej ochrony. Umożliwienie nauczycielom, którym do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową ułatwi nauczycielom korzystanie z takiego leczenia, co będzie miało pozytywny wpływ na ich zdrowie oraz sytuację ekonomiczną. W celu skorzystania z leczenia uzdrowiskowego lub rehabilitacji uzdrowiskowej nauczyciele nie będą występować o urlop bezpłatny, lecz o urlop dla poratowania zdrowia, w okresie którego zachowują prawo do wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatku, o którym mowa w art. 54 ust. 5 ustawy – Karta Nauczyciela. Rozszerzenie grupy nauczycieli uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zapewni źródło utrzymania w szczególności nauczycielom, z którymi zostanie rozwiązany stosunek pracy. Ewentualne korzyści z tytułu rozszerzenia możliwości skorzystania z nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego zależą m.in. od średniego dalszego trwania życia, które corocznie podawane jest w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn, sumy zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz składek na ubezpieczenie emerytalne zapisanych na indywidualnym koncie w ZUS, z uwzględnieniem ich waloryzacji.
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Projektowane zmiany mogą mieć wpływ na osoby starsze. Zmiana polegająca na podwyższeniu odpraw przysługujących nauczycielom w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne zapewni nauczycielom emerytom lepsze wsparcie finansowe po przejściu na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.
Niemierzalne	—	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana ustawa nie wpłynie bezpośrednio na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		

W odniesieniu do proponowanych zmian w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej:

- 1) pozyskiwanie do bazy danych SIO, z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, danych o korzystaniu przez nauczyciela ze świadczenia emerytalnego nie wprowadzi dodatkowego obciążenia sprawozdawczego dla podmiotów przekazujących dane do SIO;
- 2) zmiana dotycząca możliwości przekazania przez szkoły i placówki oświatowe do bazy danych SIO danych w zakresie przypisania ucznia do oddziału, do którego ten uczeń będzie uczęszczał w kolejnym roku szkolnym, w okresie ferii letnich poprzedzających ten rok szkolny, nie spowoduje dodatkowych obciążeń sprawozdawczych dla podmiotów przekazujących dane do bazy danych SIO. Zmiana ma na celu usprawnienie funkcjonowania systemu na początku każdego roku szkolnego poprzez umożliwienie przekazania niektórych danych do bazy danych SIO przed dniem 1 września danego roku szkolnego;
- 3) zmiana polegająca na dodaniu uprawnienia dla dyrektora szkoły i placówki oświatowej do udzielenia upoważnienia i przyznania danych dostępowych kierownikowi jednostki obsługującej lub pracownikowi albo pracownikom tej jednostki, uprzednio upoważnionym przez kierownika jednostki, w celu przekazywania danych do zbioru danych nauczyciela i zbioru danych szkoły i placówki oświatowej, ułatwi tym szkołom i placówkom oświatowym, których część zadań i obowiązków została przejęta przez jednostki obsługujące, wywiązywanie się z obowiązku terminowego i zgodnego ze stanem faktycznym przekazywania danych do bazy danych SIO;
- 4) integracja systemu informacji oświatowej z węzłem krajowym ułatwi dostęp do systemu informacji oświatowej, ponieważ użytkownik tego systemu będzie mógł zalogować się zarówno za pomocą danych dostępowych, obejmujących niepowtarzalny identyfikator użytkownika SIO (login) i hasło, jak i z wykorzystaniem środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej.

Zmiany w zakresie wynagradzania nauczycieli spowodują w niektórych jednostkach samorządu terytorialnego konieczność dostosowania do nowych rozwiązań regulaminów wynagradzania nauczycieli. Jednostki samorządu terytorialnego, uwzględniając strukturę zatrudnienia nauczycieli, będą musiały dostosować regulaminy wynagradzania w taki sposób, aby średnie wynagrodzenia nauczycieli na obszarze działania danej jednostki samorządu terytorialnego odpowiadały co najmniej średnim wynagrodzeniom nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela.

9. Wpływ na rynek pracy

Zmiany nie będą miały bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: dane osobowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
---	---	---

Omówienie wpływu	W związku z planowanym poszerzeniem zakresu danych wykorzystywanych do monitoringu losów absolwentów szkół ponadpodstawowych nie przewiduje się zmian w zakresie zasad przetwarzania danych osobowych w stosunku do tych, które zostały przyjęte wraz z wprowadzeniem systemu monitoringu karier absolwentów ustawą z dnia 25 lutego 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 619) i które zostały uzgodnione z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 września 2025 r., z wyjątkiem zmian polegających na:

- rozszerzeniu uprawnień nauczycieli w zakresie nagrody jubileuszowej,
- doprecyzowaniu przepisów art. 49 ustawy – Karta Nauczyciela w zakresie sposobu ustalania środków na

nagrody dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze przewidzianych w budżetach wojewodów,

- podwyższeniu wysokości odpraw w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne,
 - rozszerzeniu grupy nauczycieli uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego,
 - dodaniu uprawnienia dla dyrektora szkoły i placówki oświatowej do udzielenia upoważnienia i przyznania danych dostępowych kierownikowi jednostki obsługującej lub pracownikowi albo pracownikom tej jednostki, uprzednio upoważnionym przez kierownika jednostki, w celu przekazywania danych do bazy danych SIO,
 - rozszerzeniu zakresu danych rejestrowych wykorzystywanych w monitoringu karier absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych,
- które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.;

zmiany polegającej na ujednoliceniu tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu z tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin zajęć nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych

- która wejdzie w życie z dniem 1 września 2026 r.;

oraz zmiany polegającej na dodaniu możliwości przekazania przez szkoły i placówki oświatowe danych do bazy danych SIO, w zakresie przypisania ucznia do oddziału, do którego ten uczeń będzie uczęszczał w kolejnym roku szkolnym, w okresie ferii letnich poprzedzających ten rok szkolny, która wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu będzie polegała na przeprowadzeniu corocznej analizy struktury zatrudnienia nauczycieli na podstawie informacji z systemu informacji oświatowej. Struktura zatrudnienia pozwoli ocenić sytuację kadrową i wpływ projektowanych zmian na podniesienie prestiżu zawodu nauczyciela poprzez zagwarantowanie nauczycielom korzystnych rozwiązań w zakresie pragmatyki zawodowej. Obecnie, wg danych systemu informacji oświatowej wg stanu na 30 września 2024 r., struktura zatrudnienia wg stopnia awansu zawodowego nauczycieli przedstawia się następująco: nauczyciele nieposiadający stopnia awansu zawodowego (nauczyciele początkujący) – 18%; nauczyciele mianowani – 21%; nauczyciele dyplomowani – 61% ogółu nauczycieli zatrudnionych zgodnie z ustawą – Karta Nauczyciela w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.